

Teaching Guide				
Identifying Data				2018/19
Subject (*)	The Spanish Economy	Code	611G01016	
Study programme	Grao en Economía			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Second	Obligatory	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Economía			
Coordinador	Lopez Martinez, Ivan	E-mail	ivan.lopezm@udc.es	
Lecturers	Lopez Martinez, Ivan Sanchez Quinza-Torroja, Juan Manuel	E-mail	ivan.lopezm@udc.es j.quinza-torroja@udc.es	
Web				
General description	La materia presenta, desde una perspectiva estructural, los rasgos básicos de la economía española, con especial referencia a los aspectos sectoriales, geográficos (principalmente, la integración en la Unión Europea) e institucionales.			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descripción de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.
A11	CE11Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuir e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da su entorna de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da su área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico

B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Identificar, describir e analizar con rigor a realidade socioeconómica española, os seus principais aspectos estruturais, as súas fortalezas e as súas debilidades.	A1 A2 A3 A8		
Interesarse e reflexionar de modo crítico pola situación da economía española, as súas causas, consecuencias e alternativas.	A2 A3 A4	B1 B2 B5 B7 B8 B9	C4 C6
Coñecer o contido e empregar as fontes de información económica relevantes sobre a economía española.	A7 A9		C1 C2 C3 C5 C6 C7
Coñecer, saber interpretar e empregar as fontes de información estatística e os indicadores macroeconómicos relativos á economía española	A9 A10 A12 A13	B3 B4 B6	C1 C3 C6
Transmitir e comunicarse con fluidez, tanto de forma oral como escrita, nun contorno profesional económico, usando a terminoloxía científica e técnica adecuada.	A10 A13		C1 C3 C8

Comprender e realizar informes e diagnósticos sobre a situación da economía española.	A3 A4 A5 A6 A9 A12 A13	B3 B4	C1 C3 C8
Enmarcar a economía española nas dimensións das economías mundial e europea, coñecendo as relacións daquela con estas.	A8 A11		C2

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA 1: UNHA PERSPECTIVA A LONGO PRAZO DA ECONOMÍA ESPAÑOLA	1) Da autarquía ao Plan de estabilización 2) O desarrollismo dos anos sesenta 3) Transición e crise internacional 4) Integración na UE e recuperación 5) Dos noventa á actualidade
TEMA 2: OS FACTORES PRODUCTIVOS.	1) O territorio español e os seus recursos naturais 2) Evolución demográfica e movementos migratorios en España 3) Capital físico, capital humano e capital tecnolóxico da economía española
TEMA 3: A ORIXE SECTORIAL DO PIB.	1) Análise sectorial da oferta 2) A transformación estrutural no ámbito produtivo 3) Emprego e produtividade dos sectores económicos
TEMA 4: O DESTINO DO PIB.	1) Análise desde a óptica da demanda 2) O consumo privado e o consumo público 3) A formación bruta de capital 4) O saldo neto externo e a apertura ao exterior da economía española
TEMA 5: A DISTRIBUCIÓN DA RENDA.	1) A distribución factorial da renda 2) Distribución persoal da renda e desigualdades sociais 3) As disparidades rexionais e os eixes de crecemento en España e en Europa
TEMA 6: O SECTOR PRIMARIO.	1) Ámbito e características do sector 2) Explotacións agrarias, poboación activa e capitalización 3) Producións, prezos e rendas agrarias 4) A regulación do sector: a política agraria común (PAC) 5) As particularidades dos subsectores pesqueiro e forestal
TEMA 7: O SECTOR SECUNDARIO.	1) Ámbito e características do sector 2) Especialización produtiva e comercial 3) Custos laborais, emprego e eficiencia 4) O subsector enerxético 5) O subsector da construción
TEMA 8: O SECTOR SERVICIOS.	1) Ámbito e características do sector 2) Especialización produtiva e comercial 3) Factores produtivos e prezos do sector 4) Servizos de mercado e de non mercado: ramas de actividade
TEMA 9: O MERCADO DE TRABALLO.	1) Enfoques teóricos sobre o mercado de traballo 2) A poboación española e a actividade económica 3) Emprego e desemprego: etapas e factores explicativos 4) A política de emprego e as reformas do mercado laboral

TEMA 10: O SECTOR EXTERIOR E OS ASPECTOS MONETARIOS.	1) A balanza de pagamentos e o mecanismo de equilibrio externo da economía española 2) As operacións por conta corrente 3) As operacións por conta de capital e financeira 4) A articulación da economía española na Unión Europea 5) Os aspectos monetarios no marco da Unión Económica e Monetaria
TEMA 11: O SECTOR EMPRESARIAL E A INNOVACIÓN TECNOLÓXICA.	1) A función empresarial 2) Dimensión e concentración espacial e sectorial da empresa española 3) Propiedade, xestión e organización da empresa española 4) Procesos, axentes e vías de acceso tecnolóxicos
TEMA 12: O SISTEMA FINANCEIRO Y O SECTOR PÚBLICO.	1) Estrutura, organización e funcións do sector financeiro 2) Instrumentos, intermediarios e mercados financeiros 3) As administracións públicas en España: estrutura e dimensión 4) A política fiscal e a sostibilidade do Estado do benestar

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A13	2	0	2
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B7 B9 C8	15	30	45
Oral presentation	A7 A8 A9 A10 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	3	5	8
Workbook	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	0	30	30
Workshop	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	19	0	19
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1	2	40	42
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	O profesor presentará a materia ao estudante e, se fose o caso, avaliará os seus coñecementos previos
Guest lecture / keynote speech	O profesor explicará contidos básicos da materia

Oral presentation	O/a estudante deberá presentar oralmente 1 ou 2 temas de actualidade sobre a economía española.
Workbook	O/a estudante realizaraas sobre aspectos do temario da materia. O profesor poderá seleccionar as lecturas máis oportunas de entre a bibliografía da materia.
Workshop	O/a estudante traballará sobre as lecturas programadas. Poderá consistir en dar solución a problemas, ensaios, respostas a preguntas, resumos etc. Poderá ser obxecto de seminarios, debates ou postas en común.
Mixed objective/subjective test	Proba escrita sobre os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos sobre a economía española. Trátase dos exames oficiais da materia, durante os períodos de exames. Avaliarase o coñecemento dos contidos teóricos e prácticos da materia. Poderá haber menos unha pregunta onde o/a alumno/a deba expoñer un tema co apoio de datos sobre variable/s relevante/s do programa. Tamén poderá haber preguntas de resposta breve, de resposta múltiple, prácticas etc.

Personalized attention

Methodologies	Description
Oral presentation Workshop	El estudiante puede recibir atención personalizada para resolver sus dudas sobre la materia, principalmente en las tutorías en el despacho. Las tutorías en grupo reducido se planificarán a lo largo del curso. Estarán destinadas a reforzar el aprendizaje autónomo del alumno a través del seguimiento y la supervisión de las distintas actividades programadas (búsqueda de datos económicos, fuentes bibliográficas, resolución de problemas, exposición de trabajos, seminarios, etc.) Para los estudiantes con reconocimiento de dedicación a tiempo parcial y exención de asistencia, se acordará al inicio del curso un calendario específico de tutorías compatible con su dedicación.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Mixed objective/subjective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1	Unha ao final do curso. Realizarase en período de exames. Esíxese unha cualificación igual ou superior a 3/10 nela para superar a materia. Poderá incluír cando menos unha pregunta onde o alumno deba expoñer un tema co apoio de datos sobre variable/s relevante/s do programa. Ademais do coñecemento dos contidos da materia, valoraranse: - a capacidade de expresión - as capacidades analítica e sintética - a capacidade para argumentar - a capacidade para elaborar un discurso coherente - o dominio da linguaxe técnica e científica	60
Oral presentation	A7 A8 A9 A10 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Valorarase a adecuación do tema exposto á materia, o seu grao de dificultade, o dominio do tema e a habilidade na comunicación oral. Unha ou dúas ao longo do curso.	5
Workshop	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A12 A13 B2 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Varios ao longo do curso, sobre as lecturas programadas. Valorarase en gran medida o esforzo persoal e a aprendizaxe continua. A súa avaliación comprende a lectura previa correspondente.	35

Assessment comments

O sistema de avaliación principal e recomendable é o de avaliación continua, que inclúe todos os elementos descritos anteriormente. Este sistema está pensado para unha aprendizaxe continua, e esixe do estudante unha implicación ao longo do curso, tanto na asistencia e participación na aula, como fora dela. Algunhas aclaracións sobre este tipo de avaliación:

Cada obradoiro terá unha avaliación única para cada estudante que a realice. O conxunto deste tipo de actividades pondera o 35% na cualificación final. Para obter a cualificación de "Non presentado", os estudantes non poderán realizar actividades que ponderen o 20% ou máis na avaliación do curso, independentemente da cualificación obtida nelas. Mínimos das partes da materia: para superar a materia, cómpre unha cualificación igual ou superior a 3 sobre 10 na proba mixta. Todas as oportunidades de avaliación se realizarán cos mesmos criterios, manténdose, por tanto, as cualificacións da avaliación continua (obradoiros, presentación oral) realizadas durante o curso.

Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención de asistencia: deberán comunicarse co profesor nas dúas primeiras semanas de curso e poderán elixir entre: a) o sistema de avaliación do resto de estudantes adaptado ás súas circunstancias (por exemplo, realizando os obradoiros fóra de horario de clase e enviándoos por correo electrónico) ou b) unha avaliación só con proba mixta que represente o 100% da cualificación; sería aplicable o descrito para esta proba para o resto de estudantes, salvo que, neste caso, habería que ter 5 ou máis sobre 10 para superar a materia. Esta elección manteríase para todas as súas oportunidades de avaliación.

Condições de realización da avaliación final. Está prohibido acceder á aula de exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou o almacenamento de información.

En calquera caso, a materia está suxeita e supeditada ás normas e directrices emitidas pola Xunta de Centro, pola Reitoría e outras de nivel superior.

Basic	García Delgado, J. L. y Myro, R. (dirs.) (2017): Lecciones de economía española, 13ª edición, Civitas, Madrid. García de la Cruz, J. M. (coord.) y Ruesga, S. (dir.) (2014): Economía española: estructura y regulación, 2ª edición, Thomson, Madrid. González Moreno, M. (dir.); Martínez, F.; García, M. M.; Melchor, E.; Genaro, D. y Camacho, J. A. (2013): Temas de economía española, 5ª edición, Tirant Lo Blanch, Valencia. Espínola, J. R. de (2009): Crecimiento y crisis de la economía española (1995-2008), Universitas, Madrid. LLadós, J.; Torrent, J. y Vilaseca, J. (2005): Análisis de la economía española: hacia un nuevo modelo de crecimiento, UOC, Barcelona. Martín Mayoral, F. (coord.) (2009): Manual de economía española: teoría y estructura, Pearson Prentice Hall, Madrid. Navarro, V.; Torres, J. y Garzón, A. (2011): Hay alternativas: propuestas para crear empleo y bienestar social en España, Sequitur, Madrid. Disponible en http://www.vnavarro.org/wp-content/uploads/2011/10/hayalternativas.pdf Rallo, A.; Guzmán, J. y Santos, F. J. (coords.) (2001): Curso de estructura económica española, Pirámide, Madrid. Trigo, J. (2005): Ensayos sobre la economía española en el siglo XXI, Gestión 2000, Barcelona. Vallés Ferrer, J. (dir.), Fernández Amador, O. y Caraballo, Mª Angeles (coords.) (2009): Economía española, McGraw-Hill, Madrid.
Complementary	Bibliografía de prácticas: Conde, F. J. y González, S. (1998): Indicadores económicos, Pirámide, Madrid. Delgado, M. J.; De Diego, D. y Peligros, M. C. (2000): Ejercicios de economía aplicada, Ariel, Barcelona. Economist, The (1992): La guía de los números: cómo interpretar las cifras en los negocios, Ediciones del Prado, Madrid. Genaro Moya, Mº D. (2005): Economía aplicada: introducción teórica y práctica, 2ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia. Jiménez, J. C.; Fernández-Otheo, C. M. y Garrido, A. (eds.) (2001): Ejercicios y prácticas de economía española, 5ª edición, Civitas, Madrid. Picazo, A. J. (coord.) y otros (2003): Prácticas de economía española, Civitas, Madrid. Portela, P. (dir.) (1996): Directorio de fuentes de información de la economía española, Crítica., Barcelona. Informes y fuentes estadísticas de la economía española: Anuario Estadístico (anual); EUROSTAT, Luxemburgo. Anuario estadístico (varios años); Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Madrid. Anuario estadístico de España (anual); INE, Madrid. Balanza de pagos de España (anual); Banco de España, Madrid. Comercio exterior: Anuario estadístico (anual); Eurostat, Luxemburgo. Contabilidad Nacional de España (anual); INE, Madrid. Contabilidad Regional de España (anual); INE, Madrid. Cuentas de las Administraciones Públicas (anual); Ministerio de Hacienda, Madrid. Cuentas financieras de la economía española (anual); Banco de España, Madrid. El stock de capital en España y su distribución territorial (varios años), Fundación BBVA, Bilbao. Encuesta de Población Activa (trimestral); INE, Madrid. Encuesta de salarios en la industria y los servicios (trimestral); INE, Madrid. Encuesta industrial (anual); INE, Madrid. Encuesta sobre la innovación tecnológica en las empresas (varios años); INE, Madrid. Estadísticas del Comercio Exterior de España (mensual); AEAT, Madrid. European Economy (trimestral); Comisión Europea, Bruselas. Indicadores económicos (mensual); INE, Madrid. Informe Anual (anual); Banco de España, Madrid. Informe económico (anual); Fundación BBVA, Bilbao. Informe mensual (mensual); La Caixa, Barcelona. Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral de España (anual); CES, Madrid. Renta nacional de España y su distribución provincial (bianual); Fundación BBVA, Bilbao. Síntesis de Indicadores Económicos (mensual); DGPC del Ministerio de Economía. Tabla Input-Output de la economía española (varios años); INE, Madrid. Sitios web de organismos e instituciones de la economía española: Banco de España: http://www.bde.es BCE: Banco Central Europeo: http://www.ecb.int CES: Consejo Económico y Social: http://www.ces.es DAIE: Departamento de Aduanas e Impuestos Especiales: http://www.aeat.es Eurostat: http://www.europa.eu.int/en/comm/eurostat/serven/home.htm Fundación BBVA: http://www.bbva.es INE: Instituto Nacional de Estadística: http://www.ine.es Ministerio de Economía: http://www.mineco.es Ministerio de Hacienda: http://www.minhac.es Servicio de Estudios de La Caixa: http://www.lacaixa.es Unión Europea: http://www.europa.eu.int

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

- Principles of Microeconomics/611G01001
- Principles of Macroeconomics/611G01005
- Statistics I/611G01006
- The World Economy/611G01011
- Economic History of Spain/611G01015

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Macroeconomics/611G01017

Subjects that continue the syllabus

Other comments

É importante a lectura de prensa e revistas económicas. Porase ao dispor do/a estudante materiais varios na fotocopiadora e/ou en Moodle.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.